

Deutschland – Nederland

Informatie voor projecten // Stand van zaken: 18-02-2025 (versie 2.0)

Staatssteun en partnerinformatie in het Interreg VI-programma Deutschland-Nederland

Introductie

Na de indiening van een Interreg-project controleert het regionale programmamanagement naast de subsidiabiliteit van project of er sprake is van staatssteun en vervolgens in welke mate die steun toelaatbaar is. Er wordt onder meer rekening gehouden met uitstaande terugvorderingen van subsidies en met bedrijven die momenteel in moeilijkheden verkeren. Daartoe worden in het aanvraagformulier een aantal specifieke vragen gesteld over de projectpartners.

In de praktijk zijn de maximale subsidiebedragen in het kader van het Interreg-programma Deutschland-Nederland gewoonlijk aanzienlijk lager dan volgens de Europese verordeningen inzake staatssteun is toegestaan (zie de subsidiepercentages van het programma in het infoblad projectstructuren). Het kan echter door individuele omstandigheden gebeuren dat een partner een lagere of helemaal geen subsidie krijgt.

Op de begrippen die in het aanvraagformulier over de projectpartners naar voren komen, wordt in dit infoblad verder ingegaan, te weten:

- Staatssteun
- De Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV)
- Vrijstelling van staatssteun voor onderzoeksinstellingen en -infrastructuur
- Verantwoordelijkheid voor de leadpartner
- Organisatiecategorieën
- Ondernemingen
- Publiek en private organisaties
- Terugvorderingsbeschikking
- Ondernemingen in moeilijkheden
- De minimis

Staatssteun

In alle projecten in het Interreg-programma Deutschland-Nederland worden projectactiviteiten ondersteund met subsidiemiddelen. Zo is innovatie een belangrijke pijler; daar vindt samenwerking tussen bedrijven onderling en/of met kennisinstellingen plaats.

Op het moment dat overheidsmiddelen worden gebruikt om economische activiteiten te ondersteunen, kan er sprake zijn van staatssteun. Steun is de directe of indirecte toekenning van financiële steun door de overheid aan organisaties die als een economische eenheid optreden omdat zij activiteiten uitvoeren die een markt of de mededinging beïnvloeden. Indien het gaat om staatssteun, dan zijn er verschillende regels op grond waarvan de steun rechtmatig kan worden verleend. In dit Interreg-programma wordt in principe rekening gehouden met de mogelijkheden van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV, VO (EU) 651/2014 en herzien VO (EU) 2021/1237).

NB. Zodra een organisatie een economische activiteit uitoefent, wordt zij beschouwd als een „onderneming“ in de zin van de AGVV, ongeacht tot welke organisatiecategorie (zie hieronder) de projectpartner behoort.

De Algemene Groepsvrijstellingsverordening

De Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) staat de EU-lidstaten toe om, bijvoorbeeld in het kader van grensoverschrijdende subsidieprogramma's, een breed scala aan staatssteunmaatregelen tot uitvoering te brengen waarvan niet wordt verwacht dat zij de mededinging verstoren zonder voorafgaande goedkeuring door de Commissie. Dit gaat over economische activiteiten waarvoor overheidsfinanciering tot een bepaald subsidiepercentage mogelijk kan worden gemaakt.

O.b.v. de herziening van de oorspronkelijke AGVV mogen de medefinancieringspercentages voor de afzonderlijke Interreg-

programma's niet meer dan 80 % bedragen (overeenkomstig de Interreg-verordening, VO (EU) 2021/1059, art. 13, lid 1)). Voor Interreg VI A heeft deze bepaling betrekking op de volledige Interreg-subsidie, d.w.z. het EU-bedrag plus eventuele nationale cofinanciering.

Op grond van de artikelen 20 en 20a 'Steun voor kosten gemaakt door aan projecten voor Europese territoriale samenwerking deelnemende ondernemingen' uit de AGVV is – ongeacht de omvang van de onderneming – in beginsel toegestaan om op grond van de staatssteunwetgeving tot 80% Interreg-subsidie te ontvangen en onder bepaalde voorwaarden zelfs tot 100%.

		Max. steun Subsidiepercentage
Art. 20	Steun voor kosten gemaakt door aan projecten voor Europese territoriale samenwerking deelnemende ondernemingen Algemene uitzondering voor alle activiteiten van kleine, middelgrote en grote ondernemingen in het Interreg-programma Deutschland-Nederland	80 %
Art. 20a	Beperkte steunbedragen voor ondernemingen ten behoeve van deelname aan projecten voor Europese territoriale samenwerking Het totale bedrag van de steun die op grond van dit artikel per project aan een onderneming wordt verleend, mag niet meer dan EUR 22.000 zijn.	100 %

Vrijstelling van staatssteun voor onderzoeksinstellingen en -infrastructuur

Indien partners uit de categorie „onderzoeksinstelling“ uitsluitend niet-economische activiteiten verrichten, is er volgens de Kaderregeling inzake staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie (2014/C 198/01) geen sprake van staatssteun.

Dit is dan het geval,

- als de onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten die in het kader van het project worden uitgevoerd, kunnen worden toegewezen aan de volgende hoofdtaken van de instelling:
 - o opleiding met het oog op meer en beter gekwalificeerde human resources;
 - o het uitvoeren van onafhankelijk onderzoek en ontwikkeling met het oog op meer kennis en beter inzicht, met inbegrip van onderzoek en ontwikkeling in samenwerkingsverband, wanneer de onderzoeksorganisatie of infrastructuur bij daadwerkelijke samenwerking betrokken is;
 - o brede verspreiding van onderzoeksresultaten op een niet-exclusieve en niet-discriminerende basis.

als de in het kader van het project uitgevoerde O&O-activiteiten kunnen worden beschouwd als kennisoverdrachtactiviteiten, voor zover zij worden uitgevoerd door de onderzoeksorganisatie of onderzoeksinfrastructuur (met inbegrip van haar afdelingen of subafdelingen) of gezamenlijk met andere onderzoeksorganisaties of onderzoeksinfrastructuren of in opdracht van deze laatste, voor zover de winst uit deze activiteiten opnieuw wordt geïnvesteerd in de primaire (zie hierboven) activiteiten van de onderzoeksorganisatie of onderzoeksinfrastructuur;

als de omgang met onderzoeksresultaten, waarvoor aanspraak op intellectuele eigendomsrechten gemaakt kan worden, beschreven zal worden in een tussen de projectpartners af te sluiten samenwerkingsovereenkomst.

Aanduiding van niet-economische activiteiten betekent echter ook dat binnen de onderzoeksorganisatie/infrastructuur een duidelijk onderscheid tussen de kosten van economische en niet-economische activiteiten gemaakt moet worden. Het antwoord „nee“ op de vraag in de projectaanvraag of er economische activiteiten worden uitgeoefend, bevestigt ook dat kosten, financiering en opbrengsten duidelijk gescheiden kunnen worden, zodat kruissubsidiëring van de economische activiteiten wordt vermeden; dat het bewijs van een correcte toerekening van kosten, financiering en inkomsten kan worden geleverd door de financiële jaarrekeningen van de betrokken entiteit; en dat de onderzoeksorganisatie/infrastructuur verklaart dat de hiervoor noodzakelijke gescheiden boekhouding zal plaatsvinden.

Verantwoordelijkheid van de leadpartner

De leadpartner van een project krijgt voor alle gedeclareerde kosten een overeenkomstig subsidiebedrag uitbetaald, welke de leadpartner vervolgens aan de projectpartners moet uitbetalen volgens de in de aanvraag goedgekeurde subsidiepercentages. De subsidiebedragen die voortvloeien uit de subsidiequota's van de projectpartners worden reeds berekend door de certificeringsautoriteit en aan de leadpartner meegedeeld bij de uitbetaling van de subsidie.

De leadpartner is er verantwoordelijk voor dat de afzonderlijke partners en activiteiten binnen uw project nooit meer ontvangen dan het subsidiepercentage dat volgens de wetgeving inzake staatssteun is toegestaan. Alle wijzigingen of kostenverschuivingen in uw project in dit verband moeten ter beslissing worden voorgelegd aan de Interreg-stuurgroep. Neem al in een vroeg stadium contact op met het RPM.

Organisatiecategorieën

Voor de aanvrager en voor het programma is het belangrijk om de juiste organisatiecategorie en -status in te vullen. Deze informatie wordt voor informatieverstrekking aan en rapport-

tages voor de Europese Commissie en de nationale en regionale cofinanciers gebruikt. Deze informatie kan ook nodig zijn in uitzonderlijke gevallen waarin andere regels dan artikel 20 van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening inzake staatssteun worden toegepast.

De volgende categorieën worden door het programma onderscheiden:

- Mkb – Minibedrijf (< 10 medewerkers en < 2 mln. omzet)
- Mkb – Klein bedrijf (< 50 medewerkers en < 10 mln. omzet)
- Mkb – Middelgroot bedrijf (< 250 medewerkers en < 50 mln. omzet)
- Onderneming groot
- Onderzoeksinstelling (universiteit/ hogeschool/ instituut etc.)
- School/ andere onderwijsinstelling
- Overheidsinstelling
- Semi-overheid en intermediairs
- Vereniging/NGO
- Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) of soortgelijk

Hieronder wordt dieper ingegaan op de verschillende categorieën ondernemingen die binnen het programma onderscheiden worden.

Ondernemingen

De EU heeft vier verschillende ondernemingsgroottes gedefinieerd. De definities die worden gehanteerd zijn ontleend aan de algemene groepsvrijstellingsverordening:

1. Tot de categorie kleine, middelgrote en micro-ondernemingen ('kmo's') behoren ondernemingen waar minder dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet 50 miljoen EUR en/of het jaarlijkse balanstotaal 43 miljoen EUR niet overschrijdt (in ons programma 'Middelgroot bedrijf' genoemd).
2. Binnen de categorie kmo's is een 'kleine onderneming' een onderneming waar minder dan 50 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal 10 miljoen EUR niet overschrijdt (in ons programma 'Klein Bedrijf' genoemd).
3. Binnen de categorie kmo's is een 'micro-onderneming' een onderneming waar minder dan 10 personen werkzaam (in ons programma 'Minibedrijf' genoemd).
4. Ondernemingen, die niet aan deze voorwaarden voldoen, worden als 'Onderneming groot' aangeduid.

Indien een partner een bedrijf is, betekent dat tegelijkertijd dat zijn activiteiten binnen het project zeer waarschijnlijk van economische aard zijn. Alleen de projectadministratie kan als niet-economisch worden beschouwd (zie ook het infoblad projectstructuren).

Verbonden ondernemingen

In het Interreg-programma Deutschland-Nederland geldt als 'onderneming' zowel de zelfstandige onderneming, groepen van partnerondernemingen en groepen van verbonden ondernemingen. Maakt een onderneming deel uit van een groep van partnerondernemingen dan moeten de in de eerste alinea bedoelde gegevens worden samengeteld met de gegevens van de partnerondernemingen van de betrokken onderneming, die zich onmiddellijk boven of onder het niveau van die onderneming bevinden, om de omvang van de onderneming te bepalen. Verbonden ondernemingen zijn dus ondernemingen waartussen een deelnemingsrelatie – direct of via een andere onderneming – bestaat van meer dan 50% van het kapitaal of de stemrechten. Een partneronderneming is een onderneming, die 25% of meer van het kapitaal of de stemrechten van een andere onderneming bezit; en/of (omgekeerd) waarbij 25% of meer van het kapitaal of de stemrechten in handen is van een andere onderneming. In de (geactualiseerde) AGVV vindt u alle details in bijlage 1, art. 3.

Publiek en privaat

Ook wordt er gevraagd om aan te geven of de projectpartners publiek dan wel privaat georganiseerd zijn. Dit onderscheid wordt onder meer gebruikt in rapportages voor de Europese Commissie, bijvoorbeeld over op welke manier projecten zijn gefinancierd. Dit onderscheid wordt hieronder toegelicht.

Privaatrechtelijke instellingen

Hieronder vallen ondernemingen van elke omvang, met name kleine en middelgrote ondernemingen (mkb's) (met inbegrip van ambachten, vrije beroepen en economisch actieve coöperaties en verenigingen) met inbegrip van gemeentebedrijven, Stadtworke en warmteleveranciers, alsook ziekenhuizen of culturele instellingen, voor zover deze niet in handen zijn van de overheid. Nederlandse hogescholen zijn meestal ook privaatrechtelijke instellingen. Verenigingen en stichtingen vallen ook vaak onder het privaatrecht.

Publiekrechtelijke instellingen

Publiekrechtelijke lichamen zijn rechtspersonen naar publiek recht met publieke taken. Onder publiekrecht vallen overheden (gemeenten, provincies, Kreise, Bezirke, deelstaten), Körperschaften en publiekrechtelijke instellingen (bijv. Ärztekammer, universiteiten en (Duitse) (hoge)scholen, gemeentelijke en deelstaatbanken of deelstaatverzekeringsmaatschappijen, bibliotheken, publieke omroepverenigingen, gemeentelijke ondernemingen, bijv. op het gebied van gemeentereiniging of openbaar vervoer) alsmede publiekrechtelijke stichtingen (stichtingen die door een overheid, een overheidsinstantie of een kerk zijn opgericht).

Terugvorderingsbeschikking

In de projectaanvraag wordt aan elke partner gevraagd of deze op het moment van de aanvraag onrechtmatig ontvangen overheidsmiddelen moet terugbetalen (Terugvorderingsbeschikking)- in dat geval kan het zijn dat deze partner geen subsidie mag ontvangen (AGVV, Art. 1, Alinea 4). Als in de periode tot aan goedkeuring projectpartners dergelijke terugvorderingen ontvangen, moet ook het RPM onmiddellijk op de hoogte gebracht worden, want dit heeft een directe invloed op de gevraagde financiering.

De uiteindelijke beoordeling geldt altijd op het moment van steunverlening. Het gaat dan om het besluit dat in de stuurgroep genomen wordt; dat is het moment waarop de subsidie onomkeerbaar wordt. Een partner mag natuurlijk altijd zonder subsidie meedoen, dan kwalificeert een project nog steeds als een samenwerkingsproject.

In deze context wordt in het bijzonder verwezen naar de verschillende overheidssubsidieprogramma's in het kader van Corona, waarvan de middelen in de afgelopen jaren op korte termijn aan een groot aantal ondernemingen zijn uitbetaald - maar waarvan het recht hierop vaak pas achteraf werd en wordt gecontroleerd. De enige uitzonderingen op de terugbetalingsclausule zijn subsidies die worden uitgekeerd in verband met natuurrampen.

Ondernemingen in moeilijkheden

Het verlenen van subsidie aan ondernemingen in moeilijkheden (OIM) wordt door de EU in principe als onverenigbaar met de Europese markt beschouwd. Een onderneming verkeert in moeilijkheden wanneer zij niet in staat is - noch met haar eigen middelen, noch met middelen die haar eigenaren/aandeelhouders of haar schuldeisers bereid zijn in te brengen - de verliezen te stelpen die, zonder externe steun van de overheid, op korte of middellange termijn vrijwel zeker tot het faillissement van de onderneming zouden leiden.

Een mkb dat minder dan 3 jaar bestaat, is per definitie geen OIM. Een kleine onderneming die meer dan 3 jaar en minder dan 5 jaar bestaat, mag als OIM in sommige gevallen ook gesubsidieerd worden. De steuntoekenning voor deze bedrijven is evenwel gemaximeerd en gaat gepaard met specifieke verplichtingen (AGVV, art. 2, alinea 18).

De minimis

Wellicht bent u in het verleden of bij andere subsidieprogramma's in het kader van de staatssteunkwestie in aanraking gekomen met de "de minimis"-verordening (VO 1407/2013). De minimis is een andere regeling op grond waarvan staatssteun kan worden verleend voor economische activiteiten tot een begrensd bedrag, maar wij bevelen het gebruik ervan niet aan. De subsidiequota die in Duitsland-Nederland in het kader van Interreg worden gehanteerd, kunnen gewoonlijk worden goedgekeurd via de bovengenoemde artikelen van de algemene groepsvrijstellingsverordening.

Daarbij is de wederzijdse administratieve last van een vrijstelling op basis van de de minimis-regeling onevenredig hoog en tegelijkertijd foutgevoelig, wat nadelig kan zijn voor zowel de desbetreffende projectpartners als het programma. Daarom kan deze optie alleen worden besproken als andere mogelijkheden niet geschikt zijn. In dat geval kunt u contact opnemen met het regionale programmamanagement, dat u graag zal informeren over de details en vereisten.

Dit informatieblad dient ter informatie. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De bepalingen uit uw subsidiebeschikking, de kaderrichtlijn Interreg Deutschland-Nederland incl. ANBest Interreg Deutschland-Nederland in de actueel geldige versie en de betreffende EU-verordeningen zijn geldig.

Voor dit infoblad is naast de genoemde verordeningen gebruikt gemaakt van de volgende bronnen:

<https://de.wikipedia.org/wiki/%C3%96ffentlich-rechtlich>

<https://www.juraforum.de/lexikon/anstalt-oeffentlichen-rechts>

<https://www.juraforum.de/lexikon/stiftung-oeffentlichen-rechts>

<https://wirtschaftslexikon.gabler.de/definition/koerperschaft-des-oeffentlichen-rechts-39864>

<https://www.evergabe.de/glossar/einrichtung-des-oeffentlichen-rechts/>

www.deutschland-nederland.eu

Stand: 18-02-2025 

Deutschland – Nederland

Heeft u vragen over dit onderwerp? Neem contact met ons op.

Neemt u contact op met een Regionaal Programmamanagement (RPM) in uw buurt.
Daar ontvangt u ondersteuning bij de uitvoering van uw project.

RPM Eems Dollard Regio

Bunderpoort 14
9693 CJ Bad Nieuweschans
Tel.: +31 (0) 597 206 000
rpm@edr.eu

RPM Euregio Rijn-Waal

Emmericher Str. 24
47533 Kleve
Tel.: +49 (0)2821 79300
rpm@euregio.org

RPM EUREGIO

Enscheder Str. 362
48599 Gronau
Tel.: +49 (0)2562 7020
rpm@euregio.eu

RPM euregio rijn-maas-noord

Konrad-Zuse-Ring 6
41179 Mönchengladbach
Tel.: +49 (0)2161 6985 505
rpm@euregio-rmn.de

Dit informatieblad dient ter informatie. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De bepalingen uit uw subsidiebeschikking, de kaderrichtlijn Interreg Deutschland-Nederland incl. ANBest Interreg Deutschland-Nederland in de actueel geldige versie en de betreffende EU-verordeningen zijn geldig.

Opgesteld door:

Gemeenschappelijk Interreg-Secretariaat
c/o Euregio Rijn-Waal
Emmericher Str. 24
47533 Kleve
Tel.: +49 (0)2821 793034
info@deutschland-nederland.eu